

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De Obligatione Matrimoniali secundum Legem Naturae

Wernher, Johann Balthasar von

Lipsiae, 1698

§. XX

urn:nbn:de:bsz:31-102612

Etum malitiosè lædit & ad standum conventis primariis inidoneam
atque ineptam reddit. Sola autem morum importunitas atque
sævitia sufficiens ad solvendum matrimoniale vinculum non est, sed
illud efficit, ut consuetudinem quotidianam atque familiarem inter-
mittere ad tempus, dum reliqua interim officia conjugalia conti-
nuantur, possint. Et plerumque est, quod sibi imputet, si ante-
quam uxorem duceret, mores foeminae non sollicitus exploravit.
Quamvis ob hanc negligentiam non judicemus, eum poenâ dignum
cum *Spartanis*, ut quorum *Lex*, memorante *Stobæo*, *serm. 67. mat-
thæi* statuit *primam non dacenti uxorem, alteram serò ducenti; ter-
tiam & gravissimam illi, qui malam duxerit.*

§. XX.

Diversus autem ab hisce abit *Pufend. d. 7. N. & G. L. VI. L.
§. 22.* negans, *salvo pacto primario atque essentiali matrimonii, secun-
darium violari posse*, propterea, quod non sit probabile ad hoc debi-
tum (procreationem sobolis) sese sat commodam prebiturum, cuius
conversatio fuit intolerabilis, aut aliquom non penitus aversatur un cor-
pus, in quo tam terribus hospes stabulatur, cum nemo optet. prolem tolle-
re ex ea, quam odit. Atque hinc negat, duplex pactum in matrimo-
nio subesse; & potius uno eodemque pacto & de procreatione so-
bolis & facili sœvique consuetudine conveniri, hæcque duo ita in se
velut implicita esse, ut cum uno alterum quoque sibi abrumpi videat-
ur. Nullum autem Magnum illud Ingenium assertionis hujus suæ
rationem sufficientem affert. Ut enim facile largiar, probabi-
le esse, non satis sœvæ futuram esse copulam cum ea, cujus mores
aliàs difficiles & importuni sunt; tamen cum peragi nihilominus
copula, adeoque liberorum procreatio obtineri queat, certissimum
est, deficere hic justam divortii causam. Voluptas enim & com-
moditas in producendâ sobole ad essentialiam matrimonii non perti-
net. Ex quo liquet, separationem conjugum quoad thorum &
mensam, manente vinculo matrimoniali, fieri in perpetuum non
posse; quia matrimonium sine morali facultate corporibus ad so-
bolis procreationem utriusque utendi intelligi non potest. Dixi au-
tem notanter: *in perpetuum*. Nam ad modicum tempus, quod ve-
luti sit resipiscendi & ad saniores mores redeundi spatium, fori o-
mnino

minò potest. Neque enim ad quemvis impotentem præcipitis animi impetum, utut consuetudinem conjugalem aliquantum impediat, conjugium continuò dissolvendam est, sed mitiori viâ vulneri remedium quærendum. Atque hæc ad expediendam divortiorum materiam secundum Jus N. sufficiant. Contra quæ obijci quæ possunt, facili negotio discutientur. Nimirum primò videtur conjugium mutuò utriusque conjugis consensu dissolvi posse, propterea, quòd & per solum consensum constituitur; Nihil autem tam naturale, quàm eodem genere quidvis dissolvi, quò colligatum est, vid. *l. 36. ff. d. R. J.* Id enim ad tale negotium non extendendum, quòd arctissimam vitæ consuetudinem concernit, & à quò recedendi promiscua licentia familiis & decori publ. est noxia. Conf. *Valer. Max. L. II. c. 9. §. 2.* Unde prudenter *Romulus* post conditam urbem Romanam lege cavuit, ut matrimonium per confectionem contractum perpetuum & individuum esset: Id enim utrumque conjugem ad officium suum adigebat, quòd uberius exequitur *Dionys. Halicarn. L. II.* Nec est, quòd ex natura societatis facilitatem solvendi matrimonii evincere coneris, quasi quemadmodum socio, dummodo sine alterius præjudicio fiat, à societate recedere, quandounque velit, licet, vid. *l. 14. ff. pro soc.* ita etiam conjugibus integrum sit, à societate conjugali pro arbitrio recedere. Non enim benè hæc coherent. Si enim id inferis, posse conjugem se ab alterò invitò separare, nexum desidero; cum sine alterius, illius nempe partis, quæ renititur, præjudicio, suscipi separatio hæc non possit. Sin autem utriusque consensu dissolutionem fieri posse existimas; non animadvertis, disparem, ut supra dixi, esse societatis matrimonialis ab aliis societatibus naturam, utpote quæ divitiarum comparandarum gratiâ iniri solent; cum illa è contrario ad arctissimam vitæ consuetudinem & reciprocam corporum conjunctionem faciendam dirigatur, cujus denegandæ, ut diximus, promiscua licentia cum familiarum, tum Reipubl. etiam decorem convellit. Unde inter depravatorum Romanorum morum rationes rectè *Pufendorfus d. J. N. & G. L. VI. c. 1. §. 20. pag. 869.* hanc præcipuo loco ponit, quòd pro arbitrio ferè levi aut nulla de causa divortium facere licuerit, quòd, si utriusque consensu contingeret, bonâ gratiâ fieri

E

dice-

dicebatur; De quo Seneca de Benef. lib. III. c. 6. Numquid jam al-
la repudiis erubescit; postquam illustres quaedam atque nobiles furni-
na non consulum numero, sed maritorum annos suos computant, &
exennt matrimonii causâ, nubunt repudiis. Et idem illa stris Aator
inter signa barbariei Saracenorū hoc etiam rectè numerat, quod u-
xores illis mercenariæ conductæ ad tempus ex pacto; atque ut sit spe-
cies matrimonii, dotis nomine futura conjux tabernaculum of-
fert marito, post statum diem, si id elegerit, ducessura; quæ
habet Ammian. Marcellin. libr. XIX. c. 3. Eadem de Belgis in Japo-
nia ex Bern. Varen. Japon. c. 13. Persis, ex Olear. Itiner. Pers. libr. 5.
cap. 22. & Petro de Valle, Itin. part. 2. epist. 17. aliisque idem Pufend.
§. c. memorat.

§. XXI.

Apparet autem ex dictis, quod ob memoratas causas non so-
lùm ἀποπομπή, sed etiam ἀπόλειψις possit fieri, h. e. non solum ma-
ritus uxorem possit dimittere, sed etiam uxor à marito discedere;
ita enim vocabant Græci, vid. Pufend. loc. cit. §. 22. Utrinque enim
fidem conjugalem promittunt; & pari ratione pacta matrimonialia
ineunt; par itaque etiam utriusque erit conditio, & proinde eadem
quoque utrinque divortium causas agnoscat. Rectè Plutarcho in
Romulo lex illa *dura* audit, quæ marito licentiam concedit, uxorem
repudiandi, non autem uxori potestatem derelinquendi maritum
tribuit. Et Euripid. Andromach. Idem jus habet vir & mulier in-
juriâ affecta à viro; sic etiam vir, cum habet in adibus uxorem impu-
dicam. Et huic quidem viro magnum robur est in manibus. Huic
verò mulieri in parentibus & amicis res sunt posite. Gregorius Nazi-
anzenus ait: *Ἦὼς ἀπειρεῖς, ἢ ἀντεῖς φέρεται? Quomodo exigit &
non rependit? Lactant. Lib. Institut. XI. c. XXIII. Non sola mulier
adultera est, quæ habet alium; maritus autem etiam si plures habeat,
à crimine adulterii solutus est. Conf. Pufend. c. 1. Selden. d. J. N.
& G. l. 11. & Charron. de la Sageſſe l. 1. c. 46. n. 12. Rectè autem mo-
net Pufendorſius memorato locò, quod, cum in statu civitatis mari-
tus vel uxor divortium suscipere cupit, non id privatâ, sed publica
autoritate, causâ judici denunciâtâ, ejusque cognitioni & sententiæ
relictâ, facere debeat; nec sine ratione invalidum pronunciat ar-
gumen-*